

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11C/76/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313203925
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2016:8313203925.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. X/X, XXX XX L., o zaplatenie 183,12- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zo sumy 183,12 eur od 2.11.2012 do zaplatenia zastavuje.

V prevyšujúcej časti súd návrh na zaplatenie sumy 183,12 eur s prísl. zamietá.

Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou súd dňa 28.03.2013 sa podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, vymáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd na základe zmenky zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi:

a) zmenkovú sumu 183,12 eur,

b) zmenkový úrok vo výške 0,25% denne:

- zo sumy 420 eur od 31.01.2010 do 02.10.2012 v sume 1024,80 eur,

- zo sumy 301,56 eur od 03.10.2012 do 01.11.2012 v sume 22,62 eur

- zo sumy 183,12 eur od 02.11.2012 do zaplatenia

c) 6%-ný ročný úrok zmenkovej sumy

- 420 eur od 16.04.2010 do 02.10.2012 v sume 62,38 eur

- 301,56 eur od 03.10.2012 do 01.11.2012 v sume 1,49 eur

- 183,12 eur od 02.11.2012 do zaplatenia

- d) zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zo zmenkovej sumy, teda 1,40 eur,

e) náhradu trov konania vo výške súdneho poplatku 16,50 eur a

f) trovy právneho zastúpenia vo výške 58,34 eur s DPH.

2. Rozsudkom č.k. 11C/76/2013-23 zo dňa 02.07.2013 súd návrh zamietol. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 28.10.2013, č.k. 7Co/200/2013-52 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril.

4. Na prejednanie veci samej súd nenariadil pojednávanie, pretože podľa § 177 ods. 2 písm. a) CSP Nariadenie európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu), pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2 000 eur,

5. Oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli a bolo vyvesené dňa 02.11.2016.

Po vrátení veci súd doplnil dokazovanie a zistil tento skutkový stav:

6. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca si uplatňuje právo zo zmenky. Ako indosátor je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 23.09.2009 na zmenkovú sumu 420- eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 31.01.2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou, na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa - POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ nezaplatil na uvedenú zmenkovú sumu nič a to ani na istinu, ani na úroky. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou bez protestu, indosant nenechal skutočnosť predĺženia zmenky na platenie zistiť verejnou listinou. Žalobca žiadal, aby súd podľa článku 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vydal rozsudok, ktorým uloží žalovanému do 3 dní povinnosť uhradiť žalovanú zmenkovú sumu s príslušenstvom. Žalobca nežiadal vo veci nariadiť pojednávanie a k žalobe pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmeny vystavenej žalovaným. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ uhradil sumu 236,88 eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 236,88 eur a na úroky neuhradil žiadnu čiastku.

7. Z uvedenej žaloby, ďalej vyplýva, že žalobca si uplatňuje ako indosatár práva zo zmenky, ktorú získal od predchádzajúceho veriteľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom v Bratislave, pričom žalobca tvrdil, že nemá k dispozícii úverovú zmluvu uzavretú medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. a žalovaným.

8. Podaním doručeným súdu dňa 22.12.2015 žalobca zobral žalobu v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne späť a tým, že v konaní si ďalej uplatňuje nárok na zaplatenie zmenkového úroku 0,06 % denne.

9. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa § 145 ods. 1 a 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa § 145 ods. 3 CSP; Ak je žaloba vzatá späť sčasti pred jej doručením žalovanému, koná súd o zvyšku nároku bez rozhodovania o zastavení konania v tejto časti.

Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

10. Nakoľko žalobca zobral žalobu v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne späť po doručení žaloby, preto v zmysle uvedených zákonných ustanovení konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 183,12 eur od 02.11.2012 do zaplatenia, zastavil.

11. Súd vykonal dokazovanie a to oboznámením sa s obsahom žaloby na uplatnenie pohľadávky, so zmenkou, s úplným výpisom z obchodného registra navrhovateľa vedeného Městským soudem v Praze, oddiel C, vložka 81616, s pripojeným exekučným spisom Okresného súdu Humenné sp.zn. 21Er/906/2010 a z neho predovšetkým s úverovou zmluvou a všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ako aj výpisom z obchodného registra predchádzajúceho veriteľa PohotovostĚ, s.r.o. so sídlom Bratislava, s uznesením Okresného súdu Humenné o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia a s uznesením Okresného súdu Humenné o zastavení exekučného konania.

12. Súd dospel k záveru, že aj v tomto konkrétnom konaní podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ale aj v konaniach kde sa uplatňuje právo z cenných papierov, je súd povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľské právne vzťahy. To, že sa jedná o konanie s nízkou hodnotou sporu, respektíve, že si navrhovateľ uplatňuje právo zo zmenky, na tomto právnom názore nič nemení. Ak súd zistí, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, použije súd v konaní pri jeho posúdení aj normy spotrebiteľského práva a to za účelom súdnej ochrany spotrebiteľa.

13. Po oboznámení sa s listinnými dôkazmi súd je toho názoru, že v tomto konaní jeho predmetom sú spotrebiteľské právne vzťahy.

Z výpisu z obchodného registra predchádzajúceho veriteľa tejto pohľadávky POHOTOVOSTI, s.r.o. vyplýva, že do predmetu jeho činnosti patrí aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Súdu je taktiež známe z jeho činnosti a z iných konaní, že táto spoločnosť poskytuje aj tzv. spotrebiteľské úvery. Z úverovej zmluvy vyplýva, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah. Uvedené skutočnosti už riešil právoplatne aj exekučný súd.

14. Zo zmenky predloženej žalobcom vyplýva, že listina je označená ako zmenka, je vystavená v Snine dňa 23.09.2009 s textom: zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSŤ, s.r.o. IČO: 35 807 598, Bratislava sumu 420,- eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 31.01.2010. Splatné POHOTOVOSŤ, s.r.o. Bratislava. Bez protestu na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Vystaviteľom je žalovaný. Na opačnej strane, na rube zmenky je uvedené: Namiesto nás na rad CD Consulting, s.r.o. - žalobca.

15. Zo zmluvy o úvere uzavretej medzi POHOTOVOSŤOU, s.r.o. Bratislava (predchádzajúci veriteľ) a odporkyňou, číslo zmluvy 807600023 zo dňa 23.09.2009 vyplýva, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 200,- eur a žalovaný sa zaväzuje zaplatiť požičanú sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 196,- eur, t.j. celkovo zaplatiť sumu 396,- eur v 12 mesačných splátkach po 33,- eur počnúc od 26.10.2009 na účet veriteľa. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN.

16. Zo všeobecných podmienok poskytnutia úveru v článku 14, je dohoda o vyplnení zmeniek : Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúcej z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystaviteľ vystavil zmenku, v ktorej nie je vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, keď v zmysle bodu 4 týchto podmienok sa stal splatný celý dlh.

Zo zmluvy o úvere a všeobecných podmienok v ktorých je dohodnutá aj dohoda o vyplnení zmeniek vyplýva, že neboli individuálne dojednané, sú na formulárových tlačivách, a spotrebiteľ nemal možnosť ich zmeniť, ovplyvniť ich a boli vopred pripravené právnym predchodcom navrhovateľa - veriteľom. Zmenkovú sumu si môže veriteľ vyplniť vo výške ako chce, vrátane istiny, poplatkov, úrokov a rôznych sankcií, bez ohľadu na vôľu dlžníka a bez možnosti kontroly.

17. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť.

18. Žaloba, ktorá bola predmetom tohto konania spĺňa podmienky na konanie v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky a žalovaný je fyzickou osobou, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky. Predmetom konania je cezhraničný spor, pričom hodnota nepresahuje 1 000,- eur bez príslušenstva.

19. Súd je viazaný žalobou. Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva s miestom vystavenia i platobným miestom nachádzajúcim sa na území SR.

Pôvodným veriteľom, ako aj zmenkovým veriteľom a remitentom bola POHOTOVOSŤ, s.r.o., ktorá postúpila túto pohľadávku zo zmenky na českú spoločnosť, terajšieho žalobcu. Z tohto dôvodu boli formálne splnené podmienky pre použitie vyššie uvedeného nariadenia.

20. Keďže žalobca si výslovne uplatňuje právo na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom zo zmenky, súd musel zistiť, či zmenka spĺňa náležitosti stanovené zákonom č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch. Predložená zmenka je vlastnou zmenkou. Súd konštatuje, že uvedená zmenka spĺňa všetky náležitosti podľa tohto právneho predpisu a to aj vzhľadom na právny názor Krajského súdu v Prešove vysloveného v obdobnom konaní vo svojom uznesení zo dňa 11. marca 2014, ktorým rozhodoval o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp.zn. 21C/124/2013 v právnej veci žalobcu CD Consulting, s.r.o. proti odporkyni L. F. o zaplatenie 152,- eur s príslušenstvom. V uvedenom uznesení Krajský súd v Prešove poukázal na to, že zmenka má všetky náležitosti podľa zákona o zmenkách a šekoch a preto sa jedná vzhľadom na tento zákon o platnú zmenku.

21. Z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Humenné, sp. zn. 21Er/906/2010 vyplýva, že tú istú pohľadávku, z tej istej zmenky a z úverovej zmluvy, t.j. z toho istého spotrebiteľského právneho vzťahu si na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu uplatnil voči žalovanému ako povinnému predchádzajúci veriteľ ako oprávnený - Pohotovosť s.r.o. Z exekučného spisu ďalej vyplýva, že súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Dôvodom bolo, že v tomto prípade sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah a je preto na neho potrebné použiť právne normy o ochrane spotrebiteľa. Exekučný súd zároveň konštatoval, že rozhodcovské doložky uzavreté v tomto prípade sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda sú absolútne neplatné. Uznesením zo dňa 11.08.2011 bo exekučné konanie zastavené.

22. Žalobca počas konania zotrval na svojich vyjadreniach, že si uplatňuje práva zo zmenky, ktorá na neho bola indosovaná, ide o drobný spor a súd ma postupovať podľa vyššie uvedeného nariadenia a sám od seba nemá čo iné skúmať, či poskytovať súdnu a právnu ochranu spotrebiteľovi. Nemá ani čo nariaďovať pojednávanie.

23. V uvedenom spore je zřejmé, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah o čom už rozhodli aj iné exekučné súdy. Predmetom konania je zmenka, ktorá slúžila na zabezpečenie, ale aj na uhradenie dlhu vzniknutého zo zmluvy o úvere, ktorý je spotrebiteľským vzťahom. Na uvedený právny vzťah je preto potrebné použiť okrem ustanovení zákona o zmenkách a šekoch aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľskom práve a iné spotrebiteľské právne normy EÚ a SR.

Iné exekučné súdy v obdobných exekučných veciach oprávneného Pohotovosť, s.r.o. taktiež konštatovali, že sa jedná o spotrebiteľské právne vzťahy a zamietli žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia. Dôvodom dokonca bolo, že dohoda o vyplnení blankozmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve a je aj v rozpore s dobrými mravmi a preto je absolútne neplatná. Napríklad Uznesenie Okresného súdu Bratislava V., sp.zn. 37Er/5901/2011, zo dňa 04.04.2011, právoplatné dňa 05.05.2011.

24. Žalobou sa uplatňuje nárok zo zmenky, t.j. cenného papiera a to dokonca z indosovanej zmenky podľa zákona č.191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, čo umožňuje právnenmu predchodcovi navrhovateľa, aby použitím zmenky obišiel ustanovenia o ochrane spotrebiteľa a následne si vymáhal od dlžníka plnenia aj z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Zmenka je síce založená na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov a vo všeobecnosti sa pri zmenke neskúma causa pôvodného právneho vzťahu. Výsledkom však môže byť, že dôjde k porušeniu rovnosti účastníkov s neužitím tohto inštitútu a to bez možnosti súdnej kontroly (VI.ÚS457/2010 Ústavného súdu CZ).

25. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo 16.11.2010 práve vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10, bolo rozhodnuté, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. V bode 37 tohto rozhodnutia je uvedené, že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice č. 93/13 a to, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto informácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. V bode 38 rozhodnutia je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie

sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť s nimi reálnu rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu.

26. V rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14.03.2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti J. S.) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Pri posúdení veci, súd poukazuje aj na nemecký rozsudok Z1965, podľa ktorého, ak bola zmenka prevedená na iný subjekt (čo je aj tento prípad, pretože prvý zmenkový veriteľ Pohotovosť, s.r.o. ju previedol na žalobcu) a pritom jestvujú indície, že zmenka zabezpečovala úver alebo pôžičku pre spotrebiteľa (čo je aj tento prípad), nie je možné poskytnúť ochranu žalobcovi, lebo aj nový zmenkový veriteľ, t.j. žalobca si mal preskúmať v súlade so spotrebiteľským právom, či zmenka zabezpečovala spotrebiteľský úver a hlavne z dôvodu, že nadobudol tieto zmenky od subjektov (v tomto prípade Pohotovosť, s.r.o.) o ktorých je všeobecne známe, že predmetom ich činnosti je poskytovanie úverov alebo pôžičiek.

27. Súd poukazuje aj na list Európskej komisie z 25.04.2013 pod číslom 2012/4165, Vec: výzva - porušenie č. 2012/4165, ktorý bol zaslaný Slovenskej republike práve z dôvodu upozornenia zo strany EK, že SR pravdepodobne dôsledne nedodržiava spotrebiteľské právo EÚ. V tomto liste Európska komisia dokonca výslovne uvádza práve obchodnú spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. (strana 2, 3, 14 listu EK), ako aj už vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Pohotovosť.

28. Okrem iného sa v tejto výzve výslovne uvádza v bode 4. iné praktiky zamerané na vyhýbanie sa riadnej justičnej kontrole (strana 5 EK): „Okrem rozhodcovského súdu, alebo ako alternatíva k nemu, obchodníci používajú aj iné praktiky a postupy na vymáhanie nezákonných pohľadávok založených na nekalých podmienkach.“ Prvým príkladom uvedeným EK je používanie blankozmeniek. Obchodníci vypíňajú do blankozmeniek svoju nárokovanú sumu, hoci to právne predpisy o spotrebiteľských úveroch nedovoľujú, a napriek skutočnosti, že tieto pohľadávky nemajú oporu v právnych predpisoch a sú založené na nekalých podmienkach. Rozhodcovské rozsudky však vynášajú rozsudky aj na základe týchto zmeniek.

29. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dohoda o vyplnení zmeniek uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov tohto spotrebiteľského právneho vzťahu, v neprospech spotrebiteľa a je aj v rozpore s dobrými mravmi. Je teda absolútne neplatnou. Bez takejto platnej dohody je preto absolútne neplatná aj samotná zmenka, na základe ktorej si žalobca uplatňuje žalovanú pohľadávku.

Bez platnej dohody o vypíňacom práve nemôže byť platná ani vyplnená zmenka (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo/161/2007).

30. Na uvedený prípad je potrebné okrem zákona o zmenkách a šekoch použiť aj právne názory vo vyššie uvedených rozhodnutiach súdov EÚ a členských štátov EÚ a aplikovať aj tieto právne normy:

31. Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

32. Podľa § 186 ods. 1 Civilného súdneho poriadku (ďalej len „CSP“), skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy zverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a právne záväzné akty Európskej únie, ktoré boli zverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie, sa nedokazujú.

33. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k) a 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

34. Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch sa na túto zmluvu nepoužije vzhľadom na § 2, odsek 2, podľa ktorého sa tento zákon nevzťahuje na : písmeno f), teda na úvery na ktorých základe sa vyžaduje, že spotrebiteľ úver splatí v lehote nepresahujúcej tri mesiace alebo maximálne štyrmi splátkami v lehote nepresahujúcej 12 mesiacov.

Podľa § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

35. Zmluva aj napriek tomu má povahu spotrebiteľskej úverovej zmluvy, inej ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

36. Zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky súd považuje za také dojednanie, ktoré umožňuje v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Takéto zmluvné dojednanie predstavuje neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve.

37. Dobrými mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem.

38. Súd dodáva, že treba rozlišovať neplatnosť zmenky ako cenného papiera buď podľa zákona o zmenkách a šekoch č. 191/1950 Zb., ale na druhej strane je potrebné rozlišovať neplatnosť dojednaní o vystavení, resp. vyplnení zmenky a následne neplatnosť samotnej zmenky vystavenej podľa týchto dojednaní, ak sú v rozpore so spotrebiteľskými právnymi normami a to či už pre neprijateľnosť zmluvných podmienok, alebo pre rozpor s dobrými mravmi. Dohoda o vyplňacom práve k zmenke ako aj zmenka sú neplatné podľa ustanovení spotrebiteľského práva a nie podľa zákona o zmenkách a šekoch. Keďže si žalobca uplatnil výslovne právo zo zmenky, súd celú žalobu zamietol. Zmluva a obchodné podmienky nie sú individuálne dojednané a sú na predtlačení formulároch.

39. V rámci uplatnenia práv zo zmenky sa premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Je rozhodným, že kým nevyužitie postupu podľa čl. I § 10, § 17 zmenkového a šekového zákona zo strany iných dlžníkov v prípade uplatnenia práv zo zmenky jej majiteľom znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať zmenku a aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa cit. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 MCdo 9/2012: „Kým rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právných vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právných vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.“

Aj keď dlžník - spotrebiteľ nevznesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, príp. uplatneniu práv zo zmenky, je súd oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vypíňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok, dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje, a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom. Ak by došlo k odčleneniu abstraktného vzťahu zo zmenky, nemohol by súd aplikovať právne predpisy o ochrane spotrebiteľa, čím by došlo k zmareniu účelu spotrebiteľského práva a tým aj k odopretiu práva spotrebiteľa na súdnu ochranu.

40. V tomto konkrétnom prípade súd posúdil za absolútne neplatné dojednanie o vyplnení zmenky, ako aj následne vystavenú samotnú zmenku a to z dvoch samostatných dôvodov.

41. Dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľná zmluvná podmienka a to podľa článku 2 písm. a/ v spojení s ustanovením prílohy odsek 1 písmeno s/ Smernice 93/13/EHS, pretože sa jedná o podmienku ktorej účinkom a dôsledkom by bolo priznanie za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa, neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky - zmenkový úrok 0,25% denne.

42. Zároveň ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku aj podľa § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka a to predovšetkým podľa § 53 odsek 4 písm. k/, pretože umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku. Podľa § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

43. V tomto konkrétnom prípade je zrejmé, že dohoda o vyplnení zmenky a následná vystavená zmenka podľa § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a umožňuje mu vymáhať od spotrebiteľa aj neprimerane vysoké sankcie. Okrem toho nebola individuálne dojednaná.

44. Dojednanie o vyplňacom práve zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že na základe tejto podmienky vystavená zmenka umožnila previesť indosáciou bez súhlasu spotrebiteľa práva zo zmluvnej strany Pohotovosť, s.r.o. na navrhovateľa CD Consulting, čím došlo k zhoršeniu postavenia a ochrany práv spotrebiteľa. Zmenka a jej indosácia nadmerne sťažili spotrebiteľovi možnosť realizovať práva spotrebiteľa. Taký záver vyplýva už z charakteru zmenkového konania, ktoré nepripúšťa skúmanie dôvodu vzniknutého záväzku, ani ex offo ochranu spotrebiteľských práv (ÚS ČR IV., ÚS ČR 457/10).

45. Taktiež je zrejmé, že tento právny úkon a to dohoda o vyplnení zmenky a následne podľa nej vystavená zmenka, sú absolútne neplatné aj podľa § 39 a § 3 Občianskeho zákonníka a to pre rozpor s dobrými mravmi a pre rozpor so zákonom, respektíve snahou veriteľa obísť právne normy spotrebiteľského práva. Účelom tohto právneho úkonu je prostredníctvom zmienek, obísť vyššie uvedené ustanovenia spotrebiteľského práva zameraného na reálnu a nielen formálnu ochranu práv a povinností spotrebiteľa a to aj súdom, v každom štádiu konania.

46. Súd poukazuje aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008 konštatoval absolútnu neplatnosť úverovej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka a § 265 Obchodného zákonníka. Zároveň NS SR konštatoval, že z absolútne neplatnej úverovej zmluvy nemohlo veriteľovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. V odôvodnení ďalej uviedol: „Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. O nedovolenosť a teda aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona spočíva i v zámernom použití prostriedkov, ktoré samy o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie „in fraudem legis“ predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnu normou nepredvídaný a nežiaduci.“

47. Súd je viazaný žalobou a keďže si žalobca uplatňoval v tomto konaní právo zo zmenky, ako z cenného papiera a dohoda o vyplnení zmenky a na jej základe vystavená zmenka sú absolútne neplatné, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Taktiež je potrebné poukázať už na ustálenú judikatúru súdov SR a EÚ, že veriteľ má dôkaznú povinnosť preukázať, že uvedený právny vzťah nie je spotrebiteľským právnym vzťahom, respektíve aj to, že dlžník bral úver ako podnikateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti, respektíve ako nepodnikateľ na výkon svojho povolania. Samotné odškrtnuté políčka v predtlačенých zmluvách, takýmto dôkazom nie sú. V tomto prípade žalobca takéto skutočnosti nepreukázal a neuniesol svoje dôkazné bremeno a dôkaznú povinnosť.

48. Podľa článku 4 odsek 4 Nariadenia Európskeho parlamentu (ES) č. 861/2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ak sa súd domnieva, že informácie ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo nárok na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

Z toho vyplýva, že ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo žaloba neprípustná, alebo ak žalobca tlačivo na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, žaloba sa zamietne.

Podľa bodu 13 nariadenia pojmy: „zjavne neopodstatnené“ v kontexte zamietnutia pohľadávky a „neprípustné“ v kontexte zamietnutia návrhu by sa mali určiť v súlade s vnútroštátnym právom.

V tomto prípade je zrejmé vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie, že pohľadávka žalobcu uplatnená v tomto konaní je v rozpore so spotrebiteľským právom a je zjavne neopodstatnená a neprípustná. Súd preto bez nariadenia pojednávania bez ďalšieho postupu podľa článku 5 nariadenia nasledujúceho s poukazom na bod 13 preambuly nariadenia a článok 4 odsek 4 nariadenia, žalobu žalobcu zamietol.

Súd tu poukazuje aj na právny názor Okresného súdu Spišská nová Ves v obdobnej veci sp.zn. 11C/125/2013 v rozsudku zo dňa 21.01.2014 a tiež na názor Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/339/2014 vyložený v rozsudku zo dňa 26.02.2015.

49. V danej veci počas konania, ešte podaním doručeným súdu dňa 11.11.2014, vstúpil do konania na strane žalovaného vedľajší účastník z vlastnej iniciatívy svojím písomným podaním.

50. O námietke vstupu vedľajšieho účastníka Združenia spotrebiteľov Slovenska, o.z. do konania vznesenej žalobcom, súd nerozhodoval, nakoľko od 01.07.2016 jeho postavenie ako vedľajšieho účastníka konania zaniklo. Keďže daný subjekt nespĺňa ani zákonné požiadavky v zmysle § 95 CSP, súd s ním ďalej nepokračoval v konaní a rozhodnutie o námietke jeho vstupu do konania by tak bolo nadbytočné a nehospodárne.

51. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 1660/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá. Žalovaný bol v plnom rozsahu úspešný a preto mu vznikol nárok na priznanie náhrady trov konania. Nakoľko žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, zo spisu mu žiadne trovy konania nevyplyvajú, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.